

kedet, som byde betydelig højere Forrentning — til Dels glimrende Udsigter, om de ville naas; er et andet Spørgsmaal —, men de byde i hvert Fald tilsyneladende, maaske ogsaa virkelig, en ikke saa lidt større Gevinst, end Statsobligationer kunne yde.

Alle disse Forhold tilsammen have bevirket og ville i længere Tid, tror jeg, bevirke, at Laanemarkedet ligger uheldigt, og at man maa resignere med Hensyn til den Kurs, der kan opnaas for et Statslaan. At dette er Forholdet, viser sig ogsaa ved den Skæbne, som de forskellige Emissioner paa Londoner- og Pariser-Penge-markedet have haft i de sidste Aar, de ere jo næsten alle mislykkedes. Og naar det kommer saa vidt, at et indisk Laan — man maa huske, det er paa det engelske Marked, hvor et indisk Laan paa en vis Maade rangerer som engelske Statspapirer, om det end naturligvis ikke kan opnaa en Kurs som engelske Consols, og er et Papir, i hvilket man kan anbringe umyndiges Midler, og som anses for at yde den fineste Sikkerhed —, et Laan, som byder en Rente af $3\frac{1}{2}$ pCt., i England emitteres til 93 og finder en daarlig Af sætning, saa er det et tydeligt Bevis paa, at Forholdene ere vanskelige, og det er et tilstrækkeligt Fingerpeg i Retning af, hvad ikke engelske Stater kunne vente sig ved Omsætning af deres Obligationer paa det engelske Marked. Følgen har da ogsaa været den, at baade i London og Paris har der i længere Tid været en sand Oversvømmelse af Statsobligationer, Markedet er i høj Grad deprimeret ved, at saa mange Obligationer søge Købere til synkende Kurser. Gaar man Kurs-listerne igennem for det sidste Aar, vil man se, at Kurserne gennemgaaende ere synkende og vise en Tendens til at synke yderligere.

Det var da under disse Forhold — og lad mig sige ikke mindst under Hensyn til den stadigt raadende storpolitiske Usikkerhed —, at jeg ikke mente, at der var nogen god Grund til at vente længere med at afslutte Laanet. Men, siger man saa, Fejlen er maaske heller ikke saa meget den, at Laanet afsluttes nu, Fejlen er snarere den, at det ikke er afsluttet tidligere, og her er da det andet Spørgs-

maal, jeg kunde have lyst til med nogle faa Ord at belyse. Man har talt, som om et stort fast Laan af den Størrelse, som vi behøve, saa at sige har ligget paa vort Bord i de sidste 2 Aar, ja, man gaar ogsaa længere tilbage, ind i min Forgængers, daværende Finansminister Brandes' Tid, idet man mener, at Laanet Gang paa Gang har ligget paa Bordet, saa man kun behøvede at gribe til, saa havde man det til meget gunstigere Kurser end dem, der her er Tale om. Jeg under mine ærede Antagonister den Triumf, at de naturligvis kunne sige, at i en Periode, hvor Forholdene — gennemgaaende kan man sige — vel ikke fra Maaned til Maaned, vel ikke fra Fjerdingaar til Fjerdingaar, men i det lange Løb ere strammede og forværrede, er der en Mulighed, en Sandsynlighed for, at havde man optaget Laanet i 1910, havde man sandsynligvis faaet det billigere end i 1911, og havde man optaget det i 1911, havde man maaske faaet det bedre end i 1912. Det kan man saamænd gerne have Lov til at sige i al Almindelighed. Men de Eksempler, de Kurser, der ere anførte her, kan jeg ikke erkende Rigtigheden af. Under Hensyn til det meget store Laanebeløb, vi søge, men — jeg maa gentage det atter og atter — ikke under Hensyn til vor Stats virkelige finansielle Soliditet og heller ikke under Hensyn til det Ry for finansiell Soliditet, den nyder — begge Dele ere ubestridelige —, men under Hensyn til det overordentlig store Laanebeløb, vi skulle have, have Forholdene været vanskeligere for Danmark end for ligestillede Stater.

Hvad nu dette Laanebeløbs Størrelse angaar, er det jo ikke en konstant Størrelse; Laanebehovet har man maattet se forskelligt paa til forskellige Tider. Skulde et fast Laan have været stiftet, lad mig sige for et Aar eller halvandet siden, efter at det Statsregnskab, som viste Underskuddet paa de 51 Millioner, var aflagt, inden endnu de nye Indtægtslove vare sikrede, og inden endnu en nogenlunde paalidelig Opgang havde vist sig i vore Statsindtægter, maatte det have været stiftet med et væsentlig større Beløb end det, man nu har kunnet nøjes med. Disse forskellige Omstændigheder, jeg har paapeget, at vi have